

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:3077

av Birger Lahti m.fl. (V)

med anledning av prop. 2014/15:110 Ambitionshöjning
för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet
2015

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en konsekvensutredning av hur den elintensiva industrins konkurrenskraft skulle påverkas om man avskaffade det nuvarande undantaget från kvotplikten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur torvanvändningen ska fasas ut ur elcertifikatssystemet, med inriktningen att nya torvtäkter inte ska öppnas.

2 Inledning

Vänsterpartiet välkomnar i stort regeringens proposition och de förslag som läggs fram. Vi delar regeringens uppfattning att det krävs en ambitionshöjning för den förnybara elproduktionen. Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och det är viktigt att Sverige ligger i framkant vad gäller förnybar elproduktion. Regeringens förslag att Sverige, inom ramen för elcertifikatssystemet, ska finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion till 2020 jämfört med 2002, är därför ett viktigt steg på vägen.

Vänsterpartiet anser dock att det kommer att behövas mer för att öka utbyggnaden av den förnybara energin och nå regeringens ambition om att Sverige på sikt ska ha ett energisystem som baseras på 100 procent förnybar energi. Vänsterpartiet ser därför fram emot att regeringen föreslår en högre ambitionsnivå inför nästa kontrollstation 2017.

Utöver detta har vi två huvudsakliga invändningar mot propositionen, vilka vi redogör för i det följande.

3 Elcertifikatssystemet och den elintensiva industrin

Elcertifikat är ett ekonomiskt stöd för producenter av förnybar el. För varje producerad megawattimme (MWh) förnybar el kan producenterna få ett elcertifikat av staten.

Elproducenterna kan sedan sälja elcertifikaten på en öppen marknad där priset bestäms mellan säljare och köpare. Elcertifikaten ger på så sätt en extra intäkt till den förnybara elproduktionen, utöver den vanliga elförsäljningen. Köpare är aktörer med s.k.

kvotplikt, främst elleverantörer. Dessa måste köpa en viss andel elcertifikat i förhållande till sin elförsäljning eller elanvändning. Hur stor andelen är bestäms genom en kvot i lagen (2011:1200) om elcertifikat. Kvoten är utformad för att skapa en efterfrågan på elcertifikat och förnybar el varje år fram till 2020. Sedan systemet infördes 2003 har utbyggnaden av förnybara energikällor tagit fart. Elcertifikatssystemet har därmed tjänat Sverige väl.

Enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat är den s.k. elintensiva industrin undantagen från kvotplikt för den el som används i tillverkningsprocessen. Exempel på sådana industrier är pappers- och massabruk. Undantaget innebär att den elintensiva industrin inte behöver betala kostnaden för elcertifikat – en kostnad som övriga elanvändare betalar. Den elintensiva industrin kan därmed sägas ta del av ett lägre elpris samtidigt som den undgår den fulla kostnaden för elcertifikat. Undantaget motiveras med att man vill värna den elintensiva industrins internationella konkurrenskraft.

I propositionen redogör regeringen för konsekvenserna av den föreslagna ändringen i lagen (2011:1200) om elcertifikat. För s.k. icke kvotpliktiga företag, dvs. elintensiv industri, blir effekterna positiva eftersom förslaget bedöms medföra sänkta elpriser. Den elintensiva industrin kan därmed fortsätta att ta del av ett lägre elpris utan att behöva vara med och betala och bidra till utbyggnaden av förnybar energi.

Vänsterpartiet anser att den elintensiva industrin bör ta ett större ansvar för elcertifikatssystemet framöver. Det är inte rimligt att den elintensiva industrin drar nytta av elcertifikatssystemet genom lägre elpriser samtidigt som man inte behöver vara med och betala fullt ut. Vi anser därför att den elintensiva industrin i större utsträckning än i dag bör vara med och finansiera elcertifikatssystemet. En sådan utveckling vore bra både för utbyggnaden av förnybar energi och för den elintensiva industrin i sig som behöver mer energi i takt med att vi avvecklar kärnkraften. Samtidigt är det viktigt att den elintensiva industrins internationella konkurrenskraft inte hotas. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en konsekvensutredning av hur den elintensiva

industrins konkurrenskraft skulle påverkas om man avskaffade nuvarande undantag från kvotplikten. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4 Torvanvändning för elproduktion inom ramen för elcertifikatssystemet

I propositionen gör regeringen en sammantagen bedömning att förutsättningarna för torvanvändning för elproduktionsändamål inom ramen för elcertifikatssystemet inte bör ändras i dagsläget. Enligt regeringen ska därför torvbaserad elproduktion även fortsättningsvis vara berättigad till tilldelning av elcertifikat. Regeringen framhåller vidare att man avser att följa utvecklingen noga och analysera torvanvändningens fortsatta roll i elcertifikatssystemet, bl.a. utifrån torvanvändningens samlade klimat- och miljöpåverkan och med utgångspunkt i att torvanvändning för elproduktion inom elcertifikatssystemet inte bör öka jämfört med dagens nivå. Regeringen konstaterar avslutningsvis att man avser att återkomma i frågan i samband med nästa kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017.

Vänsterpartiet delar inte regeringens bedömning vad gäller torv. Vi anser i likhet med ett flertal remissinstanser att torv ska fasas ut ur elcertifikatssystemet. Det finns i huvudsak tre skäl till detta. För det första är torv enligt såväl EU som Kyotoprotokollet att betrakta som ett fossilt bränsle och bör därmed inte vara berättigat till tilldelning av elcertifikat. För det andra har såväl brytning som förbränning av torv en klimatpåverkan i nivå med fossila bränslen. För det tredje påverkar torvbrytning ett flertal av Sveriges miljömål negativt, däribland miljömålen Begränsad klimatpåverkan och Levande sjöar och vattendrag.

Vänsterpartiets sammantagna bedömning är därför att torvbaserad elproduktion inte bör vara en del av elcertifikatssystemet. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur torvanvändningen ska fasas ut ur elcertifikatssystemet, med inriktningen att nya torvtäkter inte ska öppnas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Birger Lahti (V)

Stig Henriksson (V)

Jens Holm (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Hans Linde (V)

Håkan Svenneling (V)

Emma Wallrup (V)